

Ilona Malá: Výrazové prostředky ve vybraných fiktivních dokumentárních filmech.

Posudek vedoucího práce na magisterskou diplomovou práci KSS FAMU

Diplomantka se v práci věnuje analýze vyjadřovacích prostředků mockumentu jako specifického subžánru dokumentárního filmu, pohybujícího se na hranici mezi dokumentem a hraným filmem. Sleduje vývoj mediální mystifikace od Wellesovy rozhlasové inscenace Války světů přes provokativní televizní díla Petera Watkinse až k prvnímu celovečernímu mockumentu R. Reinera *This is The Spinal Tap*, kterým se inspiroval P. Zelenka pro svůj film *Mňága a Žďorp – Happy End*. V hlavní části práce pak sleduje na vybraných příkladech ze světové i domácí filmové tvorby na základě teoretických prací G. Gauthiera, B. Nicholse a F. Josta vztah fikčního a non-fikčního žánru a postupy, které z nich mockument přebírá a pracuje s nimi kreativním způsobem ve výkladovém, observačním, participačním, performativním a reflexivním modu. Jde o typicky postmoderní přístup, využívající prostředků parodie, pastíše, přehánění a ironie. Sleduje, jak mockumenty pracují s diváckým očekáváním v různém stupni zveřejňování či utajování fiktivnosti a jak k tomu využívají vyjadřovacích prostředků dokumentu, jako použití ruční kamery, zachycení štábu při práci, subjektivního a objektivního komentáře, rozhovoru, found footage, zvuku a prostředků stříhové skladby.

I když téma mockumentu bylo v diplomových pracích již několikrát zpracováno, přístup autorky je originální, hluboce zakotvený v poměrně rozsáhlé literatuře, její divácké zkušenosti i stříhačské praxi. Text často konzultovala se mnou i se Z. Hudcem, obětavě sháněla literaturu a poctivě hledala jak vzorek nejtypičtějších filmů, tak koncepci a strukturu práce. Výsledek ještě poněkud odráží povahu tohoto hledání a dovedl bych si představit i trochu odlišný výběr filmů a poněkud jiné uspořádání. Finální tvar je ovšem výsledkem právě jejího osobitého přístupu k tématu a považuji ho za velmi dobrý.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou (A).

Prof. PhDr. Jan Bernard, CSc.

7. 8. 2020